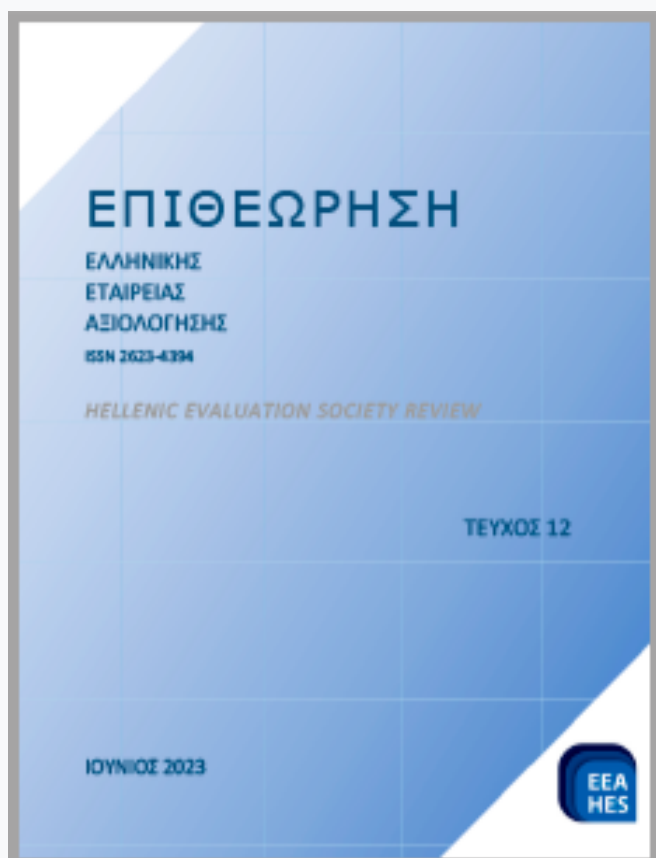

Hellenic Evaluation Society Review

No 12 (2023)

HELLENIC EVALUATION SOCIETY REVIEW - ISSUE 12

Η αξιολόγηση πολιτικών για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στον τομέα της Δημόσιας Υγείας

Hellenic Evaluation Society HES

doi: [10.12681/eea.40286](https://doi.org/10.12681/eea.40286)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Η αξιολόγηση πολιτικών για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στον τομέα της Δημόσιας Υγείας

Συνέντευξη με την Γενική Διευθύντρια Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής του Υπουργείου Υγείας, κα Φωτεινή Κουλούρη

Η κα Φωτεινή Κουλούρη υπηρετεί ως Γενική Διευθύντρια Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής του Υπουργείου Υγείας. Μέχρι την ανάληψη των καθηκόντων της ως Γενική Διευθύντρια Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής, υπηρέτησε ως Υπηρεσιακή Γραμματέας σε ειδική θέση Ιου βαθμού στο Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, ως αναπληρώτρια Προϊσταμένη Γενικών Διευθύνσεων, ως Προϊσταμένη Διευθύνσεων και Τμημάτων στο Υπουργείο Υγείας καθώς και ως Αναπληρώτρια Διοικήτρια Νοσοκομείου, στους τομείς της Διοίκησης, των Οικονομικών Υπηρεσιών, της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, της Ψυχικής Υγείας και της Αντιμετώπισης των Εξαρτήσεων κ.ά.. Είναι Διοικητικός Επιστήμων, Διδάκτωρ Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών, του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, με μεταπτυχιακές σπουδές στη Διοικητική Επιστήμη της Σχολής Σχολή Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του ΕΚΠΑ. Είναι επίσης Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια του Πανεπιστημίου Αιγαίου στο Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων) αναφορικά με τις απόψεις των Ευρωπαίων πολιτών για τις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτηθέντων (56%) μεταξύ 19 χωρών της ΕΕ, ανέφερε ότι στη χώρα τους, ο επικρατέστερος τομέας στον οποίο απαιτούνται μεταρρυθμίσεις είναι αυτός της «δημόσιας υγείας». Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσατε να μας εξηγήσετε πως η αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας θα μπορούσε να επηρεάσει το κύκλο σχεδιασμού και εφαρμογής των πολιτικών αυτών;

Η αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας μπορεί να έχει σημαντική επίδραση στον κύκλο σχεδιασμού και εφαρμογής αυτών των πολιτικών. Ορισμένοι τρόποι με τους οποίους η αξιολόγηση μπορεί να επηρεάσει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι οι ακόλουθοι:

Ταυτοποίηση αναγκών και προτεραιοτήτων: Μια αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας μπορεί να αποκαλύψει τους τομείς που απαιτούν περισσότερη προσοχή και μεταρρυθμίσεις. Βασιζόμενοι στα ευρήματα της αξιολόγησης, οι πολιτικοί μπορούν να αναγνωρίσουν τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της δημόσιας υγείας, οι οποίες μπορεί να διαμορφώσουν τον κύκλο σχεδιασμού και εφαρμογής πολιτικών.

Διαμόρφωση πολιτικής κατεύθυνσης: Μια αξιολόγηση μπορεί να παρέχει εμπειριστατωμένες πληροφορίες για την κατάσταση της δημόσιας υγείας και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει μια χώρα. Αυτές οι πληροφορίες μπορούν να βοηθήσουν στη διαμόρφωση της πολιτικής κατεύθυνσης

και στην καθορισμό των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν. Έτσι, η αξιολόγηση μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζονται και εφαρμόζονται οι πολιτικές για τη δημόσια υγεία.

Καθορισμός προτεραιοτήτων δαπανών: Μια αξιολόγηση μπορεί να βοηθήσει στον προσδιορισμό της κατανομής πόρων και των προτεραιοτήτων για την υλοποίηση των πολιτικών. Εάν η αξιολόγηση αναδείξει τους τομείς που χρήζουν άμεσης μεταρρύθμισης στη δημόσια υγεία, οι πόροι και οι προσπάθειες μπορούν να επικεντρωθούν σε αυτούς τους τομείς, επηρεάζοντας έτσι τον κύκλο εφαρμογής των πολιτικών.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση: Η αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας είναι επίσης σημαντική για την παρακολούθηση των επιπτώσεων και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους. Βασίζόμενοι στην αξιολόγηση, οι πολιτικοί μπορούν να εκτιμήσουν την απόδοση των πολιτικών και να προβούν σε προσαρμογές ή βελτιώσεις αναλόγως, επηρεάζοντας έτσι τον κύκλο σχεδιασμού και εφαρμογής των πολιτικών στο μέλλον.

Συνολικά, η αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας παίζει ένα κρίσιμο ρόλο στον κύκλο σχεδιασμού και εφαρμογής αυτών των πολιτικών, βοηθώντας στην ταυτοποίηση προτεραιοτήτων, τη διαμόρφωση πολιτικής κατεύθυνσης, την καθορισμό προτεραιοτήτων δαπανών και την παρακολούθηση των επιπτώσεων. Αυτή η διαδικασία μπορεί να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα και την προσαρμοστικότητα των πολιτικών δημόσιας υγείας για να ανταποκριθούν στις ανάγκες των πολιτών.

Ποιοι παράγοντες στην πράξη θα μπορούσαν να υποστηρίξουν έναν αποτελεσματικό σχεδιασμό αξιολόγησης πολιτικών δημόσιας υγείας και πως θα μπορούσε να συμβάλει σε αυτόν το σχεδιασμό το ανθρώπινο δυναμικό της δημόσιας διοίκησης; Ποια εμπόδια ενδέχεται να προκύψουν;

Ο αποτελεσματικός σχεδιασμός αξιολόγησης πολιτικών δημόσιας υγείας μπορεί να υποστηριχθεί από διάφορους παράγοντες, ορισμένους από τους οποίους είναι οι εξής:

Καθορισμός σαφών στόχων και δεικτών: Ο αποτελεσματικός σχεδιασμός αξιολόγησης απαιτεί την καθορισμό σαφών στόχων και δεικτών. Πρέπει να είναι σαφές τι ακριβώς επιδιώκει η αξιολόγηση να μετρήσει και να αξιολογήσει, προκειμένου να παρέχει στοιχεία που θα είναι χρήσιμα για τη λήψη αποφάσεων.

Συλλογή και ανάλυση δεδομένων: Η αξιολόγηση απαιτεί τη συλλογή σχετικών δεδομένων για την κατάσταση της δημόσιας υγείας, τις ανάγκες και τις προκλήσεις. Οι αναλυτικές μέθοδοι και εργαλεία αξιολόγησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την ανάλυση αυτών των δεδομένων και την αναγνώριση των τάσεων και των προβλημάτων.

Συμμετοχή εμπειρογνομόνων και ενδιαφερομένων: Η ενεργός συμμετοχή εμπειρογνομόνων και ενδιαφερομένων, όπως επιστήμονες, επαγγελματίες υγείας, πολιτικοί και οργανώσεις πολιτών, μπορεί να συμβάλει στον σχεδιασμό μιας αξιολόγησης που θα είναι ολοκληρωμένη και αντιπροσωπευτική των διάφορων προοπτικών.

Αξιολόγηση επιπτώσεων: Η αξιολόγηση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις των πολιτικών δημόσιας υγείας, όπως οι κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσω μελετών επιπτώσεων και προβλέψεων, που θα βοηθήσουν στην κατανόηση των πιθανών αποτελεσμάτων των πολιτικών.

Το ανθρώπινο δυναμικό της δημόσιας διοίκησης μπορεί να συμβάλει στον αποτελεσματικό σχεδιασμό αξιολόγησης πολιτικών δημόσιας υγείας με τους εξής τρόπους:

Εμπειρία και τεχνικές γνώσεις: Οι επαγγελματίες της δημόσιας διοίκησης μπορούν να φέρουν την εμπειρία και τις τεχνικές γνώσεις τους για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση αξιολογήσεων πολιτικών. Αυτό μπορεί να συμπεριλαμβάνει την επιλογή κατάλληλων μεθόδων αξιολόγησης, τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων, και την ερμηνεία και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

Διαχείριση πόρων: Οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να βοηθήσουν στην αποτελεσματική διαχείριση των πόρων που απαιτούνται για την αξιολόγηση. Αυτό περιλαμβάνει την προσδιορισμό και την ανάθεση των κατάλληλων πόρων, όπως ανθρώπινο δυναμικό, χρηματοδότηση και τεχνολογία.

Επικοινωνία και συνεργασία: Οι δημόσιοι υπάλληλοι μπορούν να συμβάλουν στην επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ διαφόρων ενδιαφερομένων, ώστε να εξασφαλιστεί η συμπερίληψη των διαφορετικών απόψεων και την αποδοχή των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης.

Σε ό,τι αφορά στα εμπόδια που μπορεί να προκύψουν κατά την αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας, αναφέρουμε τα κάτωθι:

Έλλειψη δεδομένων: Η αξιολόγηση απαιτεί τη συλλογή αξιόπιστων και επαρκών δεδομένων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να υπάρχουν περιορισμένα διαθέσιμα δεδομένα ή έλλειψη αξιόπιστων μηχανισμών συλλογής δεδομένων.

Πολυπλοκότητα της δημόσιας υγείας: Η δημόσια υγεία είναι ένας πολύπλοκότερος τομέας με πολλές επιδράσεις και παράγοντες που την επηρεάζουν. Η αξιολόγηση μπορεί να δυσκολευτεί από την απαίτηση να ληφθούν υπόψη πολλές μεταβλητές και η αλληλεπίδραση μεταξύ τους.

Πολιτική πολυπλοκότητα: Οι πολιτικές διαδικασίες και οι συμφέροντα μπορεί να δυσχεράνουν την αντικειμενική αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας. Ενδέχεται να υπάρχουν πολιτικές πιέσεις ή αντιφάσεις που επηρεάζουν την ανεξάρτητη αξιολόγηση των πολιτικών.

Έλλειψη πόρων: Η αξιολόγηση απαιτεί πόρους σε όρους ανθρώπινου δυναμικού, χρηματοδότησης και χρόνου. Οι περιορισμένοι διαθέσιμοι πόροι μπορεί να περιορίσουν την εμβέλεια και την ποιότητα της αξιολόγησης.

Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα εμπόδια, απαιτείται προσοχή και προετοιμασία. Ο αποτελεσματικός σχεδιασμός αξιολόγησης πολιτικών δημόσιας υγείας πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτά τα προβλήματα και να αναζητά λύσεις, όπως η βελτίωση της συλλογής δεδομένων, η ανάπτυξη πιο ολοκληρωμένων μεθόδων αξιολόγησης και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ διαφόρων ενδιαφερομένων για να επιτευχθεί μια ευρύτερη και πιο αξιόπιστη αξιολόγηση.

Ποιοι θεωρείτε ότι θα πρέπει να διενεργούν την αξιολόγηση – όσοι σχεδιάζουν ή/και υλοποιούν; Πως θα μπορούσε να διασφαλιστεί η αναγκαία αντικειμενικότητα τόσο ως προς τα αξιολογικά ερωτήματα, αλλά και ως προς την εξαγωγή συμπερασμάτων;

Η αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας θα πρέπει να διενεργείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και αναλυτές που διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και εμπειρογνωμοσύνη

στον τομέα της δημόσιας υγείας. Η ανεξαρτησία από τα συμφέροντα και την πολιτική πίεση είναι κρίσιμη για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας και της αξιοπιστίας της αξιολόγησης.

Οι εμπειρογνώμονες και οι αναλυτές μπορούν να αξιολογήσουν τόσο τον σχεδιασμό όσο και την υλοποίηση των πολιτικών δημόσιας υγείας. Μελετούν τους στόχους, τις μεθόδους, την αποτελεσματικότητα και τις επιπτώσεις των πολιτικών, συλλέγουν και αναλύουν δεδομένα, και παρέχουν αξιολογήσεις και συστάσεις για τη βελτίωση των πολιτικών και των πρακτικών.

Για τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας, μπορούν να ληφθούν υπόψη οι εξής προσεγγίσεις:

Ανεξαρτησία: Οι εμπειρογνώμονες και οι αναλυτές πρέπει να είναι ανεξάρτητοι από τους φορείς που σχεδιάζουν και υλοποιούν τις πολιτικές. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ανεξαρτησίας των θεσμικών μηχανισμών αξιολόγησης και της διαφάνειας στις διαδικασίες.

Επιστημονική προσέγγιση: Η αξιολόγηση πρέπει να βασίζεται σε επιστημονικά δεδομένα, ανεξάρτητες μελέτες και αναλύσεις. Οι μέθοδοι αξιολόγησης πρέπει να είναι κατάλληλες και αξιόπιστες και οι αξιολογητές πρέπει να τηρούν επιστημονικά πρότυπα και διαδικασίες.

Συμμετοχή των ενδιαφερομένων: Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων, όπως οι επαγγελματίες της υγείας, οι πολίτες και οι οργανισμοί της κοινωνίας των πολιτών, μπορεί να διασφαλίσει την αντικειμενικότητα και την ευρύτερη αντιπροσώπευση των απόψεων και των συμφερόντων.

Συνολικά, η διασφάλιση της αντικειμενικότητας απαιτεί προσεκτική προετοιμασία, σωστές διαδικασίες αξιολόγησης και συνεχή αξιολόγηση και επανεξέταση των πρακτικών. Οι εμπειρογνώμονες και οι αναλυτές πρέπει να διατηρούν υψηλά επαγγελματικά πρότυπα και να διασφαλίζουν την ανεξαρτησία και την εμπειρογνομοσύνη τους. Η αξιολόγηση πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικά δεδομένα και να εξετάζει όλες τις πτυχές της πολιτικής δημόσιας υγείας, προκειμένου να επιτευχθούν αξιόπιστα συμπεράσματα και συστάσεις.

Πως μπορεί να αναπτυχθεί μία ισχυρή βάση αντικειμενικών ευρημάτων και να αξιοποιούνται αποτελεσματικότερα στοιχεία του δημοσίου για σκοπούς εκπόνησης μελετών αξιολόγησης; Πως πιστεύετε ότι θα μπορούσε να πρακτικά βελτιωθεί η α) διαθεσιμότητα και η β) προσβασιμότητα σχετικών στοιχείων, ώστε να αξιοποιούνται γρηγορότερα και καλύτερα για την λήψη αποφάσεων σε επιτελικό επίπεδο;

Για την ανάπτυξη μίας ισχυρής βάσης αντικειμενικών ευρημάτων και την αποτελεσματικότερη αξιοποίηση στοιχείων του δημοσίου για σκοπούς εκπόνησης μελετών αξιολόγησης, μπορούν να ληφθούν υπόψη οι παρακάτω προσεγγίσεις:

Ενίσχυση της έρευνας: Είναι σημαντικό να υποστηριχθεί η έρευνα στον τομέα της δημόσιας υγείας και να διενεργούνται ανεξάρτητες μελέτες για τη συλλογή αξιόπιστων δεδομένων. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω χρηματοδότησης ερευνητικών έργων, ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών οργανισμών και ενίσχυσης της υποδομής για τη διεξαγωγή έρευνας.

Ενίσχυση των δημόσιων δεδομένων: Οι δημόσιοι φορείς πρέπει να ενισχύσουν τη συλλογή, την ανάλυση και τη δημοσίευση δεδομένων σχετικών με τη δημόσια υγεία. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της δημιουργίας και της λειτουργίας εθνικών ή διεθνών κέντρων αξιοποίησης δεδομένων, της ενίσχυσης των δημόσιων συστημάτων υγείας και της εφαρμογής προτύπων για τη συλλογή και την αναφορά δεδομένων.

Προώθηση της τεχνολογίας και της ψηφιακής ανάπτυξης: Η χρήση τεχνολογικών εργαλείων και πλατφορμών μπορεί να βοηθήσει στη συλλογή, την ανάλυση και την προβολή δεδομένων. Οι ψηφιακές λύσεις και οι επιστημονικές πλατφόρμες μπορούν να διευκολύνουν την πρόσβαση και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των φορέων και να ενισχύσουν τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα των δεδομένων.

Επιπλέον, η προσβασιμότητα και η διαθεσιμότητα των σχετικών στοιχείων μπορούν να βελτιωθούν πρακτικά με τις εξής προσεγγίσεις:

α) *Δημόσια διαθεσιμότητα:* Οι φορείς δημόσιας υγείας πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα δεδομένα και οι μελέτες αξιολόγησης είναι διαθέσιμα στο κοινό, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών της υγείας, των πολιτικών και των ερευνητών. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω της δημοσίευσης των δεδομένων και των μελετών σε διαδικτυακές πλατφόρμες, της προώθησης της ανοικτής πρόσβασης στις επιστημονικές δημοσιεύσεις και της ενημέρωσης του κοινού για την ύπαρξη και την προσβασιμότητα των δεδομένων.

β) *Ενίσχυση της προσβασιμότητας:* Οι δημόσιοι φορείς πρέπει να αναπτύξουν μηχανισμούς για την απλή και γρήγορη πρόσβαση στα στοιχεία και τις μελέτες αξιολόγησης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της βελτίωσης των διαδικτυακών πλατφορμών, της χρήσης ανοικτών δεδομένων και διαδικασιών, καθώς και της ανάπτυξης εργαλείων αναζήτησης και ανάλυσης δεδομένων για τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Οι παραπάνω προσεγγίσεις θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη μίας ισχυρής βάσης αντικειμενικών ευρημάτων και στην αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των δημόσιων στοιχείων για τη λήψη αποφάσεων σε επιτελικό επίπεδο. Η ενίσχυση της έρευνας, η δημόσια διαθεσιμότητα, η προώθηση της τεχνολογίας και η βελτίωση της προσβασιμότητας θα συμβάλουν στη δημιουργία μιας πιο ενημερωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης της δημόσιας υγείας.

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα βήματα που θα χρειαστεί να γίνουν σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο διάστημα ώστε να περάσουμε σε μια επιτυχημένη εφαρμογή της αξιολόγησης πολιτικών δημόσιας υγείας;

Για να περάσουμε σε μια επιτυχημένη εφαρμογή της αξιολόγησης πολιτικών δημόσιας υγείας, θα πρέπει να ακολουθηθούν ορισμένα βήματα σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο διάστημα. Αν και αυτά τα βήματα μπορεί να διαφέρουν ανάλογα με το πλαίσιο και τις ανάγκες κάθε χώρας, παρατίθενται μερικά γενικά βήματα που θα μπορούσαν να ληφθούν:

Βραχυπρόθεσμα βήματα:

Εκπόνηση πλάνου αξιολόγησης: Ορισμός σαφών στόχων, προσδιορισμός των δεδομένων που θα συλλέγονται, καθορισμός των μεθόδων αξιολόγησης και επιλογή των μετρήσεων και των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν.

Συλλογή δεδομένων: Συγκέντρωση των απαραίτητων δεδομένων για την αξιολόγηση των πολιτικών δημόσιας υγείας, είτε από υφιστάμενες πηγές δεδομένων είτε μέσω νέων συλλογών δεδομένων (όπως έρευνες, έρευνες κοινού, επίσημες στατιστικές, ιατρικά αρχεία κ.λπ.).

Ανάλυση δεδομένων: Αξιολόγηση και ερμηνεία των συλλεγμένων δεδομένων με τη χρήση στατιστικών μεθόδων και αναλυτικών εργαλείων για την απόκτηση ευρημάτων και την αξιολόγηση των πολιτικών.

Αξιολόγηση αποτελεσματικότητας: Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των πολιτικών δημόσιας υγείας σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους και την αντιμετώπιση των εμποδίων και των προκλήσεων.

Μεσοπρόθεσμα βήματα:

Ενσωμάτωση ευρημάτων: Ανάδειξη και χρήση των ευρημάτων της αξιολόγησης στην πολιτική λήψη αποφάσεων και την σχεδίαση μελλοντικών πολιτικών δημόσιας υγείας. Τα ευρήματα πρέπει να διαδίδονται και να εφαρμόζονται στην πράξη.

Αναθεώρηση πολιτικών: Αναθεώρηση και επανεκτίμηση των πολιτικών δημόσιας υγείας με βάση τα ευρήματα της αξιολόγησης. Προσαρμογή των πολιτικών προς την επίτευξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων.

Συνεχής παρακολούθηση: Συνεχής συλλογή δεδομένων και παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών δημόσιας υγείας, προκειμένου να διατηρηθεί η βελτίωση της υγείας του πληθυσμού και να προσαρμοστούν οι πολιτικές ανάλογα με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες.

Ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού: Επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης στον τομέα της αξιολόγησης και της διαχείρισης της πολιτικής δημόσιας υγείας. Αυτό θα ενισχύσει την ικανότητα ανάλυσης δεδομένων, την αξιολόγηση των πολιτικών και την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών.

Αυτά τα βήματα θα πρέπει να υποστηρίζονται από κατάλληλους πόρους, συνεργασία μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων και συνεχή αξιολόγηση και παρακολούθηση των προόδων και των αποτελεσμάτων. Επίσης, η δημιουργία μιας πολιτικής περιβάλλοντος που υποστηρίζει τη χρήση των αξιολογημένων ευρημάτων στη λήψη αποφάσεων είναι ουσιώδους σημασίας.

Μία βασική πρόταση της Ελληνικής Εταιρίας Αξιολόγησης, την οποία παρουσίασε στο πλαίσιο ενός δημόσιου διαλόγου το 2019, είναι η θεσμική κατοχύρωση της αξιολόγησης στην Ελλάδα, με ένα νόμο για μία εθνική στρατηγική αξιολόγησης (national evaluation policy) κατά το πρότυπο πολλών χωρών με ανεπτυγμένη κουλτούρα σε αυτό το πεδίο (π.χ. Καναδάς, Ελβετία). Μία ΕΣΑ καθορίζει τα πρότυπα για τις πρακτικές αξιολόγησης στο επίπεδο μίας χώρας. Διασφαλίζει ότι αξιόπιστα και αντικειμενικά ευρήματα χρησιμοποιούνται κατά τον σχεδιασμό, εφαρμογή, χρηματοδότηση, αναθεώρηση υφιστάμενων και προτεινόμενων πολιτικών ή νομοθεσίας. Ποιες είναι κατά την γνώμη σας οι προκλήσεις για την ουσιαστική εφαρμογή της πρότασης αυτής στην χώρα μας, στην εκτελεστική αλλά και στην νομοθετική εξουσία;

Η θεσμική κατοχύρωση της αξιολόγησης στην Ελλάδα με έναν νόμο για μια εθνική στρατηγική αξιολόγησης μπορεί να αντιμετωπίσει προκλήσεις, ορισμένες από τις οποίες περιλαμβάνουν:

Εναισθητοποίηση και εκπαίδευση: Είναι απαραίτητο να εναισθητοποιηθούν οι εκτελεστικές και νομοθετικές εξουσίες σχετικά με τη σημασία της αξιολόγησης και τα οφέλη που μπορεί να προσφέρει. Επίσης, οι επαγγελματίες της δημόσιας διοίκησης πρέπει να εκπαιδευτούν για τις

αξιολογητικές διαδικασίες και τα εργαλεία που απαιτούνται για την υλοποίηση μιας εθνικής στρατηγικής αξιολόγησης.

Κοινοβουλευτική υποστήριξη: Η θέσπιση ενός νόμου για την εθνική στρατηγική αξιολόγησης απαιτεί την υποστήριξη της νομοθετικής εξουσίας. Είναι σημαντικό να υπάρχει κοινοβουλευτική συναίνεση και κατανόηση για τη σημασία της αξιολόγησης και την ανάγκη θεσμικής κατοχύρωσης της.

Συλλογή και ανάλυση δεδομένων: Η επιτυχημένη αξιολόγηση πολιτικών δημόσιας υγείας απαιτεί τη συλλογή και ανάλυση αξιόπιστων δεδομένων. Αυτό απαιτεί την ύπαρξη ενός αξιόπιστου συστήματος συλλογής δεδομένων και την εκπαίδευση του προσωπικού που θα ασχολείται με την αξιολόγηση.

Ανεξαρτησία και αντικειμενικότητα: Η επιτυχημένη αξιολόγηση πρέπει να διασφαλίζει την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα των αξιολογητών. Αυτό απαιτεί την επιλογή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων και την αποφυγή πολιτικών παρεμβάσεων που μπορεί να επηρεάσουν τη διαδικασία αξιολόγησης.

Η επιτυχημένη εφαρμογή μιας εθνικής στρατηγικής αξιολόγησης στην Ελλάδα απαιτεί δέσμευση και συνεργασία μεταξύ των διάφορων φορέων και ενδιαφερομένων μερών, καθώς και την υποστήριξη πολιτικών και πόρων για την υλοποίηση των απαιτούμενων μέτρων και διαδικασιών.

Πως θα αποτιμούσατε την προοπτική συνεργασίας και δικτύωσης της Γενικής Διεύθυνσης με φορείς και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της αξιολόγησης και ευρύτερα της ανάλυσης πολιτικών στη χώρα μας; (π.χ. υφιστάμενες μονάδες αξιολόγησης Υπουργείων, ερευνητικά ιδρύματα κ.α.)

Η προοπτική συνεργασίας και δικτύωσης της Γενικής Διεύθυνσης με φορείς και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αξιολόγησης και της ανάλυσης πολιτικών στην Ελλάδα είναι απαραίτητη και επωφελής. Η συνεργασία αυτή μπορεί να οδηγήσει σε αμοιβαία ωφέλεια και αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων και των εμπειριών που διαθέτουν οι φορείς και οι υπηρεσίες αυτές.

Η συνεργασία μπορεί να επιτευχθεί μέσω των ακόλουθων τρόπων:

Εντατικοποίηση επαφών: Η Γενική Διεύθυνση μπορεί να επικοινωνεί και να ανταλλάσσει πληροφορίες με τις υφιστάμενες μονάδες αξιολόγησης υπουργείων και άλλες ανάλογες οντότητες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αξιολόγησης. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω συσκέψεων, σεμιναρίων, εργαστηρίων και άλλων μορφών συνεργασίας.

Διαμοιρασμός βέλτιστων πρακτικών: Οι διάφοροι φορείς και υπηρεσίες μπορούν να μοιραστούν τις βέλτιστες πρακτικές που έχουν αναπτύξει στον τομέα της αξιολόγησης, ώστε να επωφεληθούν οι μία από τις εμπειρίες και τις γνώσεις των άλλων.

Κοινές ερευνητικές προσπάθειες: Η συνεργασία μπορεί να επεκταθεί στην ανάπτυξη κοινών ερευνητικών προγραμμάτων και ερευνητικών δραστηριοτήτων. Αυτό μπορεί να συμβάλει στην περαιτέρω εξέλιξη και βελτίωση των μεθοδολογιών και των πρακτικών αξιολόγησης.

Οι προκλήσεις για την επίτευξη αυτής της συνεργασίας περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός κατάλληλου πλαισίου συνεργασίας, την ενθάρρυνση της ανοικτής επικοινωνίας και της ανταλλαγής

Συνέντευξη με την Γενική Διευθύντρια Δημόσιας Υγείας & Ποιότητας Ζωής του Υπουργείου Υγείας, κα Φωτεινή Κουλούρη

πληροφοριών, καθώς και την αντιμετώπιση τυχόν γραφειοκρατικών εμποδίων που μπορεί να περιορίζουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των φορέων και των υπηρεσιών. Επίσης, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η κοινή κατανόηση και αποδοχή των αξιολογητικών μεθοδολογιών και προτύπων, καθώς και η συμμόρφωση προς αυτά για την επίτευξη αξιόπιστων και αντικειμενικών αποτελεσμάτων.

Η συνεργασία και δικτύωση μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης και των φορέων και υπηρεσιών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της αξιολόγησης και της ανάλυσης πολιτικών μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των αξιολογήσεων, καθώς και στην ενίσχυση της ικανότητας λήψης αποφάσεων βασισμένων σε αξιόπιστα δεδομένα και αναλύσεις.

Αθήνα, Ιούνιος 2023